

Amoris Laetitia

Temporada 3

Sessió 2:

Ideologies de gènere i educació sexual en la família

(Resum de la xerrada de Margarita Bofarull, religiosa del Sagrat Cor, metgessa i membre de la Pontifícia Acadèmia per la Vida del Vaticà: "Qüestions al voltant de les ideologies de gènere i l'educació sexual". Parròquia Sant Pere d'Octavià. 19 d'octubre 2023)

És un tema important perquè la sexualitat humana ens pot fer molt feliços, però també ens pot fer patir molt.

Conceptes importants per aclarir:

Gènere: és una categoria social que inclou les característiques no biològiques assignades a homes i dones. Són rols socialment construïts: comportaments, activitats i atributs que una societat considera adequats per a homes i dones (Rols de gènere).

Sexe biològic: ve donat pels components genètics de la persona (cromosomes xx/xy/altres).

Identitat de gènere: la percepció subjectiva que una persona té de si mateixa, que pot coincidir o no amb el seu sexe biològic (persona CIS o cisgènere).

Orientació sexual: la tendència predominant del desig sexual de la persona (heterosexual, homosexual, bisexual o asexual).

Perspectiva de gènere: enfocament analític sobre les relacions entre els gèneres. Marc teòric adoptat en la recerca, polítiques públiques i de desenvolupament per tenir en compte l'anàlisi dels rols i les desigualtats de gènere.

Ideologia de gènere: és la visió particular que les persones o grups adopten sobre les relacions de gènere.

Hi ha dues teories sobre la diferència de gènere:

1. L'essencialisme natural: defensa que les diferències es deriven de la diferent naturalesa psico-física d'homes i dones i que, per tant, neixen així.

2. El construccionisme sociocultural: defensa que les diferències són una construcció de la cultura social i que no es neix home o dona, sinó que s'esdevé més endavant.

Disfòria de gènere: es caracteritza per una identificació potent i persistent amb l'altre sexe, associada a l'ansietat, la depressió, la irritabilitat i, sovint, amb desitjos de viure com un altre gènere diferent del que se li va assignar al néixer.

Transsexualitat: és el canvi del sexe biològic cap a la identitat de gènere (la forma més extrema de disfòria de gènere).

Descripció de la realitat actual:

(segons l'Estudi del grup d'Ètica de la Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària, publicat al maig de 2022, sobre la protecció dels menors amb disconformitat o dissidències de sexe/gènere):

- El nombre de **menors afectats creix exponencialment des del 2019 i afecta en un 70% a noies.** La societat no ajuda a que s'acceptin/estimïn com són.

- Són casos d'inici ràpid i sobtat, sobretot durant l'adolescència, que sorprenen els adults. **Quan els pares ho coneixen són processos que ja estan molt recolzats i accelerats per les xarxes socials, influencers, etc.**

- La construcció de la identitat de gènere és complexa durant la pubertat i l'adolescència: forma part de la personalitat en una fase en què **els menors són vulnerables i influenciables, i la seva subjectivitat canvia molt.**

- Les disfòries de sexe-gènere es relacionen amb dificultats psicològiques i es creu que l'explicació del per què **afecta més les noies és per desacord amb els estereotips femenins imposats, assetjament i violència i la manca d'acceptació de la seva orientació sexual homosexual.**

- Diversos estudis confirmen que **més del 80% dels preadolescents que diuen sentir-se del sexe contrari al biològic canvien d'opinió després de la pubertat**, mentre que els que comencen el camí cap a la transició social i farmacològica a edats primerenques continuen amb la disfòria i les cirurgies i les hormones de per vida molt més que els qui prenen aquestes decisions a edats més tardanes.

Consideracions a tenir en compte:

- L'autodeterminació del gènere en menors no conformes amb el seu sexe **atempta contra la salut dels nens a causa dels efectes secundaris dels tractaments** que s'apliquen sense diagnòstic mèdic.

- Cal plantejar-se si, en lloc de canviar el cos, caldria canviar els rols i estereotips assignats per la societat a cada sexe. **Caldria treballar per reduir la pressió social sobre els adolescents** respecte a aquests estereotips.

- L'ètica dels **valors en la protecció dels menors** amb disconformitat amb el seu sexe biològic hauria d'incloure **dedicació, respecte, proximitat, lleialtat, prudència, equitat i honradesa.**

Criteris pastorals:

- **Acollida, respecte i acompanyament** a les persones afectades.

- **Educar en una sexualitat que està al servei de l'AMOR**, destacar els molts aspectes positius de la sexualitat. L'educació afectivo-sexual considera la totalitat de la persona i exigeix, per tant, la integració dels elements biològics, psicoafectius, socials i espirituals. Escoltar, raonar i proposar.

Materials

- Xerrada de Margarita Bofarull “Qüestions sobre les ideologies de gènere i l’educació sexual” https://www.youtube.com/live/I0IbKlvCHus?si=kfUQF_VunG_pcVHr
- «Varón y mujer los creó» para una vía de diálogo sobre la cuestión del *gender* en la educación (De la Congregación para la educación católica. Ciudad del Vaticano): <https://santperedoctavia.org/amoris-laetitia-2/>
- Extracte del document «Protecció als menors amb disconformitats-dissidències de sexe-gènere» del grup d’ètica de la Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària (maig 2022): <https://santperedoctavia.org/amoris-laetitia-2/>

Preguntes

Us convidem a reflexionar sobre les següents qüestions a compartir amb el grup:

1. **Com viviu aquesta pressió social a casa?** Com ajudeu els vostres fills/filles – néts/netes a estimar-se com son i a no agobiar-se per la pressió social dels rols de gènere i assetjament social?

2. **Com eduquem en la sexualitat?** Ajudem els nostres fills/nets a reconèixer-se, independentment dels imputs que reben? Les situacions especials que se’ns presenten (nostres, dels fills o nets, o d’amistats properes), com les vivim? Les acollim i acompanyem amb respecte?